

[Christophersen.]

batten om de ansattes repræsentation i bestyrelserne vil jeg ved denne lejlighed lade ligge; jeg tror, at vi i de kommende måneder vil få rig lejlighed til at give emnet den udtømmende behandling, det fortjener.

De forslag, ministeren her stiller, er jo nogle, som i og for sig kan være velbegrundede, men på den anden side betyder i hvert fald spørgsmålet om, hvorvidt man skal forlænge løbetiden for lån i forbindelse med ejerskifte, at man ændrer ved realkreditforliget. Men vi vil godt erkende, at det ikke er tilstrækkeligt alene at se på virkningerne på obligationsmarkedet, man er også nødt til at anlægge en mere total betragtning af, hvordan kapitalmarkedet reagerer på henholdsvis indskrænkninger og udvidelser i låneadgangen. Derfor vil vi godt være med til at drøfte positivt, om man skulle give mulighed for disse 20-årige lån, og på tilsvarende måde vil vi selvfølgelig se på det ændringsforslag, som ministeren annoncerer; så må vi i udvalget prøve at få en vurdering af, hvor mange det egentlig kan komme til at omfatte, og hvordan den totale virkning vil blive, hvis vi samtidig prøver at tage højde for, hvilken aflastning af pantebrevsmarkedet der eventuelt kunne ligge heri.

Forslaget om at stryge sikkerhedsstillelsen vil vi også behandle ud fra en positiv synsvinkel. Det er klart, at hvis ikke der er nogen rimelig begrundelse for at kræve en sådan sikkerhedsstillelse — og det skulle der måske med de skærpede vurderingsregler ikke være — ja, så er der ingen grund til at belaste byggeriet med de omkostninger, som de påføres, hvis man bevarer ordningen.

Endelig er der spørgsmålet om ændringen af belåningsreglerne i de blandede komplekser; her er vi jo i den forløbne sommer blevet præsenteret for eksempler på, hvor uheldigt det kunne være, at man på denne måde også i økonomisk forstand integrerede beboelsesejendomme og butikskomplekser, og det problem vil vi jo få lejlighed til at drøfte i udvalget. Jeg synes, det må være rigtigt, at man får en adskillelse, og vi kan måske i den forbindelse også fra ministerens side få en belysning af, hvordan de rent faktiske eksempler, der har været på denne sammenblanding, ser ud i dag, altså om problemerne er blevet løst, og, hvis de ikke er det, hvilke konsekvenser det så eventuelt har for de

mennesker, som bor i de pågældende ejendomme.

Men jeg skal altså ikke bruge flere ord på dette forslag ud over at sige, at vi fra venstres side i folketingsudvalget vil være indstillet på en positiv drøftelse af det, idet vi naturligvis må tage det forbehold, at vores mulighed for at bedømme de totale virkninger på kapitalmarkedet endnu er meget spinkel.

Gudme: Hovedpunktet i dette lovforslag er jo den udvidede adgang til omprioritering. Ved realkreditreformen i 1970 gennemførte man en meget stærk begrænsning for huse, der ikke er nybygninger, som altså er mere end 2 år gamle, ved at man gik ned til, at der kun måtte optages lån op til 40 pct. og kun med 10 års løbetid. Nu foreslår ministeren altså, at man i et vist omfang kan få 20-årige lån i stedet for de 10-årige.

Ministeren har ved tidligere lejligheder talt om dette. I foråret 1972 kom ministeren med nogle synspunkter om, hvad han ville gennemføre, og talte dengang om, at når det var generationsskifte — og det er vel det samme som ejerskifte — og når der var tale om om- og tilbygninger, ville han gennemføre en udvidet omprioriteringsadgang. I mellemtiden har ministeren været hos kapitalmarkedsrådet, og det ser ud til, at kapitalmarkedsrådet har støkket hans vinger og gjort ministeren knap så flyvelysten eller flyvefærdig, som han dengang var. Det synes sådan — og jeg understreger ordet synes — for når man læser fremsættelsestalen, får man ikke rigtig at vide, hvad det var, kapitalmarkedsrådet sagde den 27. november i fjor, og man bliver heller ikke rigtig klar over, om det er sådan, at det, ministeren nu foreslår, er det, som kapitalmarkedsrådet sagde man syntes han kunne få lov til at foreslå. Derfor ville vi egentlig godt have at vide ved lejlighed under udvalgsbehandlingen af dette lovforslag, hvad kapitalmarkedsrådet sagde til ministeren den 27. november i fjor.

Man har nu valgt at give en ubegrænset adgang til omprioritering ved ejerskifte, men derimod har man sat en bremse på, når det drejer sig om om- og tilbygninger, og så melder spørgsmålet sig: er det det rigtige valg, man har truffet? Og alt efter, hvad der står i kapitalmarkedsrådets udtalelser, og